

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA 34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83177 PODUREDNIŠTVO 34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7- Tel. 414646	Letna naročnina, Italija	Lir 23.000
	Letna inozemstvo	Lir 35.000
	Letna inozemstvo, USA dol.	28
	Poštno čekovni račun: štev.	24/12410

Leto XXXV. - Štev. 1 (1734)

Gorica - četrtek, 6. januarja 1983 - Trst

Posamezna številka Lir 500

Pozdrav novemu nadškofu

Ko se goriška Cerkev spominja nadškofa Petra Cocolina ob prvi obletnici njegove smrti, se istočasno veseli novega nadškofa, njegovega naslednika p. Antona Vitala Bommarca. Skoro eno leto je bila naša nadškofija sirota brez skupnega očeta. Ta čas smo za novega škofa vztrajno molili tako, da smo že skoro izgubili upanje. »Pa smo si ga le izmolili!« bi lahko vzkliknili. Sv. oče ni pozabil na goriško Cerkev, iskal je le primerno osebo, ki naj zasede starostavni sedež sv. Mohorja, prvega oglejskega škofa. Izbral je p. Antona Vitala Bommarca, doma z dalmatinskega otoka Cresca.

Ali ni bilo tako prav? Goriška Cerkev je dalmatinskim otokom dala že dva škofa, dr. Antona Mahničca in dr. Josipa Sreberničca, ki sta bila oba za škofa na Krku. Vesoljnost Cerkev se je sedaj pokazala tako, da sin teh otokov prihaja v Gorico kot njen nadškof.

V svojem prvem pismu vernikom goriške nadškofije je novi nadškof zapisal: »Zdi se mi, kot da iz častitljivih in staroravnih bazilik v Ogleju in Gradežu ter iz stolnice v Gorici prihajajo do mene naši svetniki in mučenici... Njim izročam svojo dušnopastirsko dejavnost in z radostnim srcem sprejemam voščilo oglejskega škofa sv. Hromacija: "Naj bo pastir vedno ponosen zaradi svojega občestva".« Upajmo, da se bomo tudi slovenski verniki potrudili, da bomo novemu nadškofu v ponos.

V isti poslanici tudi javlja svoje škofovsko posvečenje: »Na dan Razglašenja Gospodovega narodom sveta (6. januarja, ko vesoljna Cerkev obhaja praznik sv. Treh kraljev) se bo uresničila tudi moja nova

stvarnost naslednika apostolov z odgovornostjo učitelja, duhovnika in pastirja.«

Na ta dan je namreč sv. oče Janez Pavel II. posvetil msgr. Bommarca v baziliki sv. Petra skupaj s številnimi drugimi novimi škofi iz celega sveta. Iz goriške škofije je odšlo v Rim številno zastopstvo, nad 600 oseb, da prisostvujejo posvečeni novega škofa in da so naslednji dan prvič pri njegovi maši.

Med romarji je tudi en avtobus slovenskih vernikov. Tem romarjem, ki sta jih vodila oba slovenska kanonika dr. Fr. Močnik in dr. O. Simčič smo naročili, naj g. nadškofu izročijo pozdrav vseh slovenskih vernikov. Iz srca mu zato kličemo: Na mnoga leta!

Zahvala goriškega nadškofa

Ob božičnih praznikih je dekan-predsednik slovenskega področja goriške nadškofije g. Marjan Komjanc poslal novoimenoivanemu goriškemu nadškofu p. Antonu Vitalu Bommarcu čestitke in voščila, na katera je p. Bommarco takole odgovoril:

Od srca vam vračam draga mi voščila, poslana v imenu duhovnikov in vernikov slovenskega občestva goriške nadškofije. Gospod, ki prihaja, da nas reši, naj nam nakloni v novem letu jasne in mirne dneve. V pričakovanju veselega snidenja pri srčno pozdravljam vas in vse ostale ter želim vse dobro.

Sledijo besede v slovenščini:

Nasvidenje. Hvaljen Jezus in Marija! Vaš vdani

P. Anton Vital Bommarco

Božični dnevi sv. očeta

V četrtek 23. decembra je papež Janez Pavel II. sprejel kardinale, ki so mu po starodavnem običaju prišli voščiti božične praznike. Sv. oče je to priložnost izbral, da je povedal nekaj misli o izrednem svetem letu, ki ga je nedavno napovedal ob 1950-letnici odrešenja.

NOVO SVETO LETO JE PRED NAMI

Sveto leto se bo začelo na praznik Gospodovega oznanjenja 25. marca in bo trajalo vse do velike noči 1984, ki bo 22. aprila. Pobožnosti bodo potekale hkrati po vsej Cerkvi in tako Rim ne bo več izključni cilj svetoletnih romanj. »Kristusovo odrešenje je vesoljno dejanje,« je dejal sveti oče. »Zato mora biti dostopno prav vsem vernikom ne glede na to, v katerem delu sveta živijo.«

Rim bo sicer tudi v prihodnje privlačil romarje od vsepovsod s svojim apostolskim značajem, spomini na prvake apostolov sv. Petra in Pavla, s papeževim navzočnostjo in še z drugimi stvarmi. Toda papež nikakor ne mara pravic sv. leta — tu gre zlasti za odpustke — pridržati izključno Rimu. Do njih imajo pravico tudi krajevne Cerkve po vsem svetu.

Središnja misel svetega leta naj bi bil zakrament sprave ali sveta spoved. Čeprav je oznanilo odrešenja za vse ljudi, stoji vsak človek na usodnem razpotju: odrešenje lahko zavrne. »Sveto leto — pravi papež — naj bi usmerilo misli in čustva sodobnega človeka k zakramentu, ki ga je Kristus ustanovil, da bi bil vsak posameznik deležen sadov njegove odrešilne krvi.« Sveto leto mora sprejeti vsakega posameznika in z njim tudi celotno družbo.

Gotovo bodo tudi mnogi slovenski kristjani v sveto leto romali v Rim. Srečanje s papežem je v vsakem pogledu globoko človeško in versko doživetje. Toda tudi če ne bomo romali, s tem sveto leto za nas ne bo nič manj pomembno. Vsakdo izmed nas ga bo namreč doživljal najprej v sebi, nato pa v skupnosti, v kateri živi. Tam se bodo dogajale tiste čudovite in usodne spremembe, v spravi z Bogom, s samim seboj in s svojim bližnjim se bo vsakdo globoko zavedel, da je odrešen in v moči te zavesti bo sposoben preobraziti sebe in svet. To je tisto pravo sveto leto, ki mu ne morejo izmeriti razsežnosti nobena človeška merila. Dogaja se namreč v svetu duhovnega in nadnaravnega.

POLNOČNICA IN BOŽIČNI PAPEŽEV BLAGOSLOV

Velika novost za Rim so umetniške jaslice na trgu sv. Petra. Kipi so visoki do štiri metrov in osvetljeni, nad njimi pa se ob obelisku dviga okrašeno božično drevo.

Ure pred polnočnico je papež preživel s svojimi rojaki, ki živijo v Rimu. Nad 400 jih je prišlo in skupaj so lomili tradicionalne oblate ter prepevali božične pesmi. Papež je njim in preizkušani Poljski zaželel predvsem miru, Cerkvi na Poljskem pa je priporočil, naj brani tiste, ki si prizadevajo za mir.

Polnočnice so se med drugimi udeležili tudi zastopniki nad sto držav, ki imajo diplomatske odnose z Apostolskim sedežem. Vesoljstveni značaj bogoslužja je prišel do izraza ob branju beril, ki so bila v šestih jezikih, pri darovanju pa so prinesli svoje darove na oltar predstavniki vseh petih celin.

Sv. oče je svoje besede naslonil na bogoslužna berila. Opozoril je na božjo moč, ki je začela delovati v betlehemiški noči, končala pa na Golgoti. Ta noč je storila, da smo mi ljudje postali božji otroci. Pozdravimo zato Odrešenikovo rojstvo s hvaležnostjo in veseljem!

Običajni nagovor na sveti dan opoldne pred podelitvijo blagoslova »Urbī et orbī« (mestu in svetu) je veljal svetemu letu. Papež je povabil vse ljudi dobre volje, naj z vero, upanjem in ljubeznijo gledajo v betlehemske jasli ves čas svetega leta. Sveto leto je podobno vratom, škofje vsega sveta pa naj si prizadevajo, da bi skozi ta vrata vstopilo kar največ ljudi, saj je v odrešenju naša edinost.

Na koncu je sv. oče izrekel praznična

voščila v 41 jezikih. V slovenščini je dejal: »Blagoslovljen praznik Gospodovega rojstva!« Voščila je končal v poljskem jeziku z dobrimi željami vsaki družini posebej, posebno pa tistim, ki so zaradi razmer v državi še vedno ločene od svojih dragih.

SVETOVNI DAN MIRU

Novoletni dan, ki je hkrati praznik božje Matere Marije, je že 15 let svetovni dan miru. Pobudo zanj je dal Pavel VI. Papež vsako leto izbere primerno misel. Letošnja je bila namenjena dialogu za mir, ki je zahteva našega časa. V decembru je s tem v zvezi sv. oče naslovil na vse vlade sveta posebno poslanico. Prejelo so jo tudi številne mednarodne organizacije, politiki in diplomati, njena vsebina pa velja vsem ljudem, saj smo za mir odgovorni vsi.

Sv. oče je na novega leta dan pri maši navzočim diplomatskim predstavnikom in veliki množici vernikov (med njimi so bili

tudi mladi s priorjem Rogerjem iz Taizeja) poudaril pomen dialoga za mir, ki seveda vključuje tudi razgovor o razorožitvi. Ta razgovor zahteva, da si vse strani skupno prizadevajo za postopno zmanjšanje oborožitve. Problema miru pač ni moč rešiti enostransko, ampak le ob soudeležbi in zavzetosti vseh.

OBISK V RIETIJU

Nedeljo po novem letu je sv. oče preživel v mestu Rieti v Abrucih. Tam je hotel zaključiti slovesnosti ob 800-letnici rojstva sv. Franciška Asiškega. Dopoldne je v stolnici podelil blagoslov otrokom, bolnim in starim osebam, nato pa na prostem daroval sv. mašo in govoril, popoldne pa je obiskal kraj Greccio, kjer je leta 1223 sv. Francišek postavil v samotnem kraju prve jaslice. Od tu je nato navada postavlja jaslice za božični čas zajela polagoma ves katoliški svet.

Pertini za novo leto

Na večer starega leta se je državni poveljnik Pertini po radiu in televiziji obrnil na vse Italijane in jim s preprostostjo in iskrenostjo, ki mu je lastna, povedal svoje misli z ozirom na položaj, v katerem se nahaja italijanska družba. Pozval je politike, tako iz katoliških krogov kot laicističnih, naj prenehajo s svojimi jalovimi polemikami, sicer bo Rim končal kot Bizanc, kjer so se prepirali, kakšnega spola da so angeli. Tisti, ki so na vladi, morajo premagati svoje spore in složno reševati nakopičene probleme. Na njih reševanju mora biti zainteresirana tudi opozicija, ki obvlada velik del delavskega sveta.

Glede terorizma je Pertini mnenja, da je poražen, čeprav še terja nedolžne žrtve. Zasluga gre varnostnim silam in delavstvu, ki terorizmu ni nasedlo. Ponovil je svojo trditev, da se ni zmotil, ko je svoj čas dejal, da ima italijanski terorizem mednarodno povezavo. Atlantat na papeža je to potrdil. Papeževa smrt bi bila huda izguba za ves katoliški svet, osebno pa bi bil izgubil zanesljivega, lojalnega in dobrega prijatelja.

Pertini je omenil tudi sicilsko mafijo in

napolitansko kamoro, pa opozoril, da se ne sme istovetiti tamkajšnjega prebivalstva s tema zločinskima organizacijama. Izrazil je zaskrbljenost zaradi naraščajoče inflacije, ki prinaša s seboj brezposelnost in opozoril vlado, da mora najti rešitev za te pereče probleme.

Nadalje je Pertini omenil naraščajoče oboroževanje z jedrskimi izstrelki, ki lahko privedejo do uničenja človeštva. On osebno se še vedno predaja utvari, da se lahko doseže popolna in nadzorovana razorožitev. In da bi se denar, ki se ga uporablja za orožje, namenilo lajšanju lakote po svetu. O Poljski je dejal, da je sedanji molk v tej državi bolj zaskrbljujoč od prejšnjih protestov, obsodil je diktature v Latinski Ameriki, kjer se teptajo človeške pravice in se izrekel kot bivši partizan solidarnega z afganistanskimi partizani, ki se borijo proti tistim, ki so vdrl v njihovo domovino.

Posebne pozdrave je predsednik države naslovil na družine ugrabljenih in tiste, ki so postale žrtve terorizma, na oborožene sile, ki jih cenijo tudi zunaj državnih mej, na izseljence in mladino.

Božični koncert v goriški stolnici

Združenje cerkvenih pevskih zborov je tudi letos poskrbelo za tradicionalno božičnico v goriški stolnici. K sodelovanju je povabilo združene mladinske zборе, mešani zbor »L. Bratuž« ter mešana zbora iz Steverjana in iz Mirna. Tudi letos je odpadel nastop moških zborov. Zakaj? Morda tudi zaradi tega, ker moški zbori tožijo, da je na voljo malo primernih božičnih skladb za moške zборе. To pritožbo sem že ponovno slišal. Kako, da je slovenskim komponistom usahnil navdih za take skladbe? To velja zlasti za komponiste v Sloveniji.

Združene mladinske zборе je vodil Ivo Bolčina in so odpeli tri skladbe. Steverjanski zbor je pel pod vodstvom H. Sreberničca. Pomeril se je celo za zahtevno skladbo »Transeamus...« Če bi pevec bolj redno zahajali k vajam, ki bil uspeh lahko še boljši.

Dobro je bil pripravljen cerkveni zbor iz Mirna pod vodstvom Andreja Budina. Zbor je od domačih oblasti dobil izredno dovoljenje, da je smel čez državno mejo v teh časih vsestranskih omejitev.

Poglavje zase je nastop zbora »L. Bratuž«. Vedeli smo, da pripravlja nekaj posebnega, namreč skladbo, ki jo je nalašč za ta zbor komponiral prof. St. Jericijo. Zato smo z dokajšnjo radovednostjo čakali, kaj nam bo zbor nudil. In ponudil je moderno, rekel bi avantgardno kompozicijo na besedilo pisatelja Ivana Preglja, ki je polno vsebine: Kaj bi bilo, če bi se Kristus ne rodil... Prof. Jericijo je temu

besedilu dal svojo interpretacijo v orgelski spremljavi, petju in v recitalu. Orglal je Hilarij Lavrenčič, pel in recital je zbor, dirigiral pa komponist sam. Po končani božičnici so bila mnenja o tej novi skladbi deljena: mlajši so bili navdušeni, mi starejši pa ne, češ da slična bučna glasba s petjem in recitacijo ne spada v okvir naših mehkih božičnih melodij. Jeli samo stvar okusa in življenjske starosti?

Versko misel je podala s. Leonarda Curk iz Doline, ki je pa žal ni bilo slišati, ker je prav ob njenem govoru odpovedal mikrofona. Tako je s temi tehničnimi sredstvi, ki te pustijo na cedilu, ko je najmanj na mestu.

Koncert se je nekoliko zavlekel, zato so duhovniki litanije recitali, le zahvalno pesem so z vso cerkvijo močno zapeli.

Božični prazniki so za nami. Po cerkvah je bilo povsod lepo ob veliki udeležbi vernikov tako pri polnočnicah kot pri mašah naslednji dan. Toda zakaj je samo za velike praznike tako?

K.H.

Prvič maša po madžarski Tv

V nedeljo 12. decembra je madžarski radio prvič v povojnem času prenašal sv. mašo, ki jo je daroval kardinal Lekai ob somaševanju avstrijskega škofa Stefana Laszla. Sv. mašo je prenašal tudi avstrijski radio in radio Zah. Nemčije. Kdaj bo kaj takega dočkala tudi matična Slovenija?

Petru Cocolinu v spomin

Dr. Oskar Simčič piše v letošnjem koledarju GMD: »Niso še utihnili na ustnicah voščila, s katerimi smo zaželeli nadškofu Petru Cocolinu srečno in blagoslovljeno novo leto 1982, ko nas je v soboto 9. januarja presenetila vest, da ga je prizadela huda možganska krvavitev. Dva dni je še preživel v goriški mestni bolnišnici, dokler ni v ponedeljek 11. januarja nehala biti njegovo srce.«

Prihodnji teden bo torej poteklo eno leto od smrti nadškofa Petra Cocolina. Bilo je težko leto za goriško nadškofijo, saj je za nadškofom odšlo v večnost še šest duhovnikov: Janez Eržen, Giuseppe Velci, Srečko Rejc, Stefano Gimona, Albin Martinčič, Aurelio Pucchio. Kakor da bi nadškof hotel imeti poleg sebe še vrsto svojih duhovnikov.

Ob nadškofovi smrti so se ga spomnili vsi tukajšnji časopisi, tudi laični, in nobeden ni imel kaj manj primernega zapisati o pok. msgr. Cocolinu. Toda ne zaradi znane rečenice: »De mortuis nihil nisi bene« (O mrtvih samo dobro), temveč zato, ker so se vsi zavedali in čutili, da je s Petrom Cocolinom odšel škof, ki je imel vse ljudi rad, tako visoke kot nizke, tako Italijane in Furlane kot Slovence. Vse je ljubil in do vseh je bil prijazen.

Mislím, da je bila to najbolj vidna poteza njegovega značaja in njegovega nastopa. Ni bil učenjak, ni bil pretiran molilec, ni bil vase zaprt asket, saj je rad popil kozarec vina kot vsak pristen Furlan; rad je tudi bil vesel v mladi družbi. Toda bil je »dober človek«. Kot takega ga bomo ohranili še dolgo v spominu tako, kakor vesoljna Cerkev še vedno ni pozabila na »dobrega papeža« Janeza XXIII.

Ob prvi obletnici smrti nadškofa Cocolina

MESEC JANUAR
JE MESEC
KATOLIŠKEGA TISKA
PORAVNAJMO NAROČNINO
IN PRIDOBIMO
NOVIH NAROČNIKOV!

lina se ga spominjamo tudi v naših molitvah.

Gonja zoper papeža

V Moskvi so objavili enega najhujših napadov na Vatikan in na osebo papeža Janeza Pavla II. Papež naj bi bil odgovoren za poljsko krizo, Vatikan pa organizira razne podtalne dejavnosti na Poljskem in v drugih socialističnih državah, poslušajoč se pri tem »nazadnjaške duhovščine«. V Vatikanu so zaradi takega pisanja izrazili svoje začudenje, saj so v preteklosti razni sovjetski organi priznali papežu njegovo vlogo pri utrjevanju in ohranjanju miru na svetu. Glasilo PCI »L'Unità« pa je zapisalo, da se sicer ni mogoče strinjati z vsemi papeževimi stališči, da pa se mu res ne more naprtiti odgovornosti za dogodke na Poljskem.

■ Na Siciliji je za božične praznike prišlo do več ubojev, ki jih je organizirala mafija. V torek 28. decembra je prišel na otok notranji minister Rognoni ter imel v Palermu in Trapaniju službene pogovore. V poročilih mu je bilo predloženo, kako poteka boj proti mafiji in kako se uporablja protimafijske zakone. Za Rognonija je boj zoper mafijo tudi boj za ustvarjanje nove kulture na Siciliji, ki bo spremenila mišljenje prebivalstva. Dokler to k zločinu molči in noče o njem govoriti, se da le težko kaj storiti zoper mafijo.

■ Na avtocesti blizu Firenc je zaradi goste megle prišlo na istem kraju v teku dveh ur do dveh hudih prometnih nesreč, ki so terjale 6 mrtvih in 50 ranjenih. Poškodovanih je bilo zaradi verižnega trčenja nad 30 vozil, kar pa je bilo najhujše pri vsem tem je bila eksplozija avtociстерne, ki je prevažala 30 ton tekočega plina propana. Celotno območje so zajeli velikanski plameni, tako da je bilo gašenje zaradi silne vročine zelo oteženo.

■ Dva dni pred novim letom je bilo na Poljskem pogojno ukinjeno vojno stanje. Do nadaljnjega oblasti ne bodo več nadzorovale telefonskih pogovorov, obenem pa so bile vzpostavljene avtomatske telefonske zveze z zunanjim svetom.

Božični intervju z ljubljanskim nadškofom

Radio Trst A je 24. in 25. decembra odajal razgovor z ljubljanskim nadškofom dr. Alojzijem Suštarjem. Danes objavljamo nekatere njegove misli v zvezi s praznovanjem božiča na Slovenskem.

Cloveške skupnosti v sodobnosti so čedalje bolj podvržene zunanjim vplivom, posegom, motnjam — kakor pač hočemo to imenovati. Do kolikšne meje smo se oddaljili ne rečem od tradicije, ampak od samih sebe tudi za božič? Kako je s tem še posebej na Slovenskem; kaj je še ostalo od nekdanjega pojma »slovenski božič«?

Zunanji vplivi in motnje so res izredno močni in zaradi družbenih občil dosega domala vse ljudi. Živimo v sekularizirani družbi, ki je v njenem mišljenju in življenju ne oblikuje krščanstvo, temveč drugačna miselnost. Tako je nevarnost, da se oddaljimo od verske vsebine božiča zares velika. V zahodnih deželah, kjer je v družbi božič predvsem praznik medsebojnega obdarovanja, že dolga leta tožijo, da je pripravna na božič in tudi praznovanje božiča samega veliko bolj družabno, trgovsko in industrijsko dogajanje kakor pa versko. Druga nevarnost za pravo praznovanje božiča pa je, da so božični prazniki za veliko ljudi predvsem prosti čas, ko bi se radi oddahnili, uživali v zimskem športu in raznih zabavah. Cloveški sestavni deli praznovanja, posebno še v družinskem krogu, so sicer lepi in pomembni, vendar to še ni krščanski božič.

Ce me povprašujete, kako je na Slovenskem s »slovenskim božičem«, mislim, da je pri nas še veliko pristnega verskega praznovanja, zlasti na podeželju in v družinah, kjer postavljajo jaslice in kjer gredo k polnočnici. Vendar doživljamo iste nevarnosti kakor drugod po svetu, čeprav v nekoliko drugačnih razmerah. Te drugačne razmere prihajajo pri nas do izraza tudi v tem, da je božič še vedno navaden delovni dan, kar v javnosti in v splošni zavesti značaj tega praznika zabriše, čeprav je tako globoko zakoreninjen v našem izročilu. Najbrž ni nobenega drugega praznika, ki bi bil tako zelo ljudski praznik kot ravno božič. Verni praznujejo praznik kot pač morejo. A morda je tudi to prizadevanje, da kljub neugodnim razmeram doživljajo in praznujejo božič kot krščanski praznik, neke vrste prečiščevanje in zorenje za večjo pristnost božičnega sporočila.

Cerkev seveda spremlja vse to spremenjanje vrednot in življenjskega sloga ter skuša reševati bistvo tega, zaradi česar ima poslanstvo. Kako to dosega v Sloveniji?

Kako to dosega, je težko reči. Morda je mogoče nekaj povedati o tem, kako si za to prizadeva. Prizadeva si s poživitvijo adventa v cerkvi in pri verouku, z oznanjevanjem krščanske vsebine božičnega praznika in s tem, da vabi ljudi in družine k verskemu praznovanju božiča, k srečanju z Bogom v zakramentih, v molitvi, z obiskom polnočnice. Ljudi spodbujamo, da bi ohranili in poživili stare ljudske običaje, postavili jaslice, pokropili in pokadili hiše, peli in poslušali božične pesmi. Dalje Cerkev poudarja, posebno v našem času, da je božič praznik miru z Bogom in med ljudmi, praznik bratstva in ljubezni, praznik dobrote za vse, in to naj se najprej pozna v družinah, pa tudi v sožitju z drugimi ljudmi. Kristjani naj ob tem prazniku, ko se spominjamo, kako bogato smo bili sami od Boga obdarjeni, mislimo na to, da drugim pripravimo veselje in jim prinesemo nekaj sreče, posebno ubogim, bolnim, invalidom, osamljenim, da bi čim več ljudi doživelo, da je božični praznik zares praznik duhovnega bratstva, posebne sreče in notranjega veselja za vse ljudi.

Božično vzdušje nas ne odvezuje tudi od kakega še konkretnjšega vprašanja. Božič je na Slovenskem še vedno navaden delavnik; je Cerkev to sprejela kot nespremenljivo dejstvo? Poleg tega: je kaj izgledov, da bo kdaj izpolnjena želja po dostopu do javnih občil, kot ga imajo ostale komponente družbe? Posebej mislim tu na radijske ali televizijske prenose svetih maš, zlasti še ob takih praznikih, kot je sedanji?

Načenjate boleče vprašanje. Bolj bi bil vesel, če bi ga vam ne bilo treba postavljati. Vendar je tudi to vprašanje izraz naše resničnosti in prav imate, da nas božično vzdušje ne odvezuje od tega, da bi postavljali in odgovarjali tudi na taka vprašanja. Božič je v Sloveniji, žal, še vedno navaden delovni dan. Da je božič navaden delavnik, pač sprejemamo kot dejstvo, do katerega je prišlo pred dolgimi leti v težkih razmerah in najbrž teh težkih razmer nihče ni vesel. Srečnejši bi bili, če bi se to dejstvo kot spomin na hude čase spremenilo, kot se je marsikaj drugega spremenilo. Nespremenljivi dejstvi sta v človekovem življenju samo

dve: rojstvo in smrt. Vse drugo se v življenju spreminja in je spremenljivo. Trdno upam, da se bo tudi to dejstvo spremenilo in da bomo mogli praznovati božič kot dela prost dan. To upanje smo izrazili slovenski škofje tudi v svoji božični poslanici. Ce se zavzemamo za to, to ne pomeni nikakega vsiljevanja verskega prepričanja komu drugemu. Prepričan sem, da je možna pametna in dobra rešitev za vse in da bi to marsikaj ublažilo in uredilo, kar vsako leto znova boleče stopa v zavest vernih ljudi.

Kar pa zadeva radio in televizijo, ko me vprašujete, kakšni izgledi so, moram reči, da ne vem. Zelja, da bi imeli tudi verni ljudje dostop do radia in televizije, je močna in prihaja vedno znova do izraza. Imamo tudi nekatere znake, da je več razumevanja za to željo in tudi prizadevanja za to, da bi našli obliko, da bi bil verski svet kot družbena resničnost in velik ter pomemben sestavni del naše družbe navzoč tudi na radiu in na televiziji. Zares je težko razumeti, če so vse druge komponente družbe, kot se vi izražate, vsa področja družbenega življenja: glasba, šport, kultura, umetnost, najrazličnejše prireditve, poročila o osebah in krajih v radiu in televiziji navzoča, le verski svet je skoraj popolnoma izključen. Zame je to predvsem vprašanje enakopravnosti vseh v družbi in v javnih sredstvih družbenega obveščanja in nikakor ne kakšne verske propagande ali vsiljevanja verskih prvin komur koli ali iskanja priložnosti za polemiko. Za maše, da bi jih prenašala radio ali televizija, res ne vem, v čem bi obstajala težava, če bi sprejeli dejstvo, da je toliko in toliko vernih sestavnih del naše družbe in da imajo izrecno željo in tudi pravico, posebno ostareli in bolni, da bi mogli na tak način doživljati mašo. Kot za božič, tako sem tudi za rešitev tega vprašanja trdno prepričan, da se bo dalo v odkritem in pametnem dogovarjanju in skupnem prizadevanju to in ono urediti.

Glasbena zima v Liguriji

Navadno se zaustavljamo ob poletnih glasbenih festivalih po raznih pomembnejših in tudi turistično prijetnih središčih. Res pa je, da se glasbena dejavnost ne omejuje na poletne in vroče dni. Obratno. Navadno se še bolj kaže prav v zimskih mesecih, ko razne poklicne ali druge tovrstne ustanove predstavljajo občinstvu vrsto koncertnih ali opernih prireditev.

Tako se dogaja tudi v Liguriji. Tu res nima človek vtisa prave zime, saj se milo podnebje z lahkim morskim vetrcem in svežimi palmami lepo sklada z arhitekturo tj. naravnim okvirom same ligurske prestolnice — Genove. Nekdaj slavna srednjeveška pomorska republika, katere sledove je mogoče še vedno zaslediti v srednjeveških zgradbah, mestnih vratih, cerkvah, kasneje središče bogatega trgovskega in družbenega življenja s sledovi monumentalnih renesančnih in klasičnih zgradb (kraljeva palača, veličastne cerkve), obenem pa veliko mesto s sodobnim utripom (razgibano pristanišče itd.) — vse to daje Genovi nek poseben čar. Zlasti še tisto cvetoče gričevnato ozadje, ki tako spominja na jadransko našo tržaško obalo, kjer morda le slog in obilica palm opozarja, da smo na Rivierii.

Vse to ima človek pred seboj, ko se podaja sem tudi na koncertne prireditve. V genovskem gledališču Teatro Margherita lahko zasledimo celo vrsto zanimivih in odličnih glasbenih prireditev. Prejšnje dni se je zaključila bogata koncertna sezona, malo kasneje se bo začela operna. Gotovo je Paganinijevo mesto (ki je letos s posebnimi slavnostmi počastilo tega svojega velikega violinskega mojstra) na zavidljivi muzikalni umetniški višini.

V prvi polovici decembra je zlasti zablestel zadnji koncert sezone. Na njem so z genovskim orkestrom in opernim zborom nastopili najprej slavni ruski pianist Nikita Magaloff z Mozartovim klavirskim koncertom v d-molu KV 466, nato pa še pevci-solisti v Beethovnovem oratoriju Kristus na Oljski gori. To veliko, pravzaprav monumentalno vokalno-instrumentalno delo bonnskega mojstra ni tako znano, vendar je polno dramatičnih efektov in duhovne globine, čeprav se morda ne more meriti s tovrstnimi Haendlovimi ali Haydnovimi mojstrovini. Pod vodstvom dirigenta Ralfa Weikerta so nedvomno zelo učinkovito in smiselno podali ta oratorij, kjer Beethoven še vedno izstopa kot skladatelj med klasiko in romantiko, tu pa še tudi z včasih baročnimi prijemi (npr. bogata polifonija).

Koncertni programi v Genovi so lani beležili velike manifestacije na čast Pa-

Božične slikarske mojstrovine

II.

Prva slikarska sporočila o božiču so trezna in skromna. Pozneje postajajo božične podobe svečane in zelo praznične. V bizantinski umetnosti sijejo v zlatu veličastnega. V srednjeveškem italijanskem slikarstvu se podoba božiča »počloveči«. Zanimive so poznogotske nemške in sploh germanske, a tudi slovenske božične slikarje. Ponotranjenost podolgovatih in resnih germanskih obrazov se precej loči od slikarskega načina, s katerim se moremo v Italiji srečati pri Giottu in njegovi slikarski šoli. Med najodličnejše predstavnice severnega slikarskega načina sodi zagotovo tako imenovani »brabantski biser«. V mislih imamo Diericka Boutsu in njegovo münchensko oltarno podobo »Molitev svetih Treh kraljev« v münchenski »Stari pinakoteki«. Jezusovo rojstvo zadobi pri tem slikarju vladarsko-svečane poteze, kot da bi prisostvovali pri segi pred kraljem. Hieronymus Bosch je na oltarni sliki, ki se nahaja v madridskem muzeju Prado, naslikal Jezusa v naročju Marije, obdanega s spoštljivimi svetimi Tremi kralji. V ozadju vidimo stolpe in palače Jeruzalema. Na jutranjem nebu blede svetla zvezda. Čez razgibano pokrajino se vije potok in na simboličen način žubori Kristusove besede: »Kdor veruje vame, iz tega bo vrel studenec žive vode.« Posebno zanimiv slikar 15. stoletja je veliki kölnski mojster Stephan Lochner, ki je mojster barvite in poetične gotike. Njegov Jezus in Marija valovita v ponotranjeni nežnosti, kot da bi stopila v sliko iz najlepšega psalma.

Pomembne božične podobe so nastale pod čopičem sijajnih nemških starih mojstrov Albrehta Dürerja, Hansa Baldunga Griena in Nizozemcev Jana Joesta van Kalkarja in Joosa van Cleveja. Sedaj se je čas gotike že drobil. Dürer je Jezusovo rojstvo soočil s časom propada starega družabnega in duhovnega reda. Da bi to primerno ponazoril, je v pokrajino postavil razpadajoče romanske stebre kot sim-

bole propadlega časa. Tudi pri Joosu van Cleveju in njegovi podobi z Jezusom in sv. Tremi kralji, ki se nahaja v Narodni galeriji v Pragi, je pokrajina posuta z razvalinami starega poganskega časa. Globoko religiozno podoživeto upodabljanje božičnih skrivnosti se v dobi renesanse dokaj poznanji in zunanji »počloveči«. Vendar je tudi ta čas zapustil nekaj dragocehnih božičnih slik. Razkošni barok je bil zadnje veliko duhovno obdobje, ki je v Sloveniji, v Avstriji, Nemčiji, na Češkem, Slovaškem, Madžarskem in Poljskem ustvarilo veliko neprecenljivih božičnih slikarskih umetnin. Te moremo odkrivati tudi v majhnih in zakonitih vasih. V župnijski cerkvi v Slimegu na zahodnem Madžarskem je v 18. stol. avstrijski baročni slikar Anton Maulbertsch naslikal prizor z Jezusom in sv. Tremi kralji kot splet luči in senc, kot ples božičnih skrivnosti v objemu živahnih angelov in počohih nebeških oblakov.

Lev Detela

(Po oddaji radia »Glas Nemčije«, Köln 1980).

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV V TRSTU

priredi

BOŽIČNI KONCERT

v nedeljo 9. januarja ob 16. uri
v tržaški stolnici sv. Justa

tržaške novice



Božičnica v Marijinem domu v ul. Risorta 3

Hvala Bogu, odrska dejavnost v tem domu nadaljuje svojo dolgoletno tradicijo. Po upokojitvi ge. Stane Offizia je prijel profesorica glasbe Dina Slama-Pahor, ki nam je pripravila že več uspešnih tako igralških kot glasbenih nastopov.

Tako smo na božični dan ponovno doživljali spevoigro »Slovenski božič« ob glasbeni spremljavi šolskega oddelka za staro glasbo. Skoro religiozna tišina občinstva je pričala o globokem dojetanju večno lepih in nam že tako domačih prizorov, ko Jožef in Marija zaman iščeta prenočišča v Betlehemu. Nežni sopran Marije (Barbara Škerlavaj), Jožefovo toplo doneči bariton (Janko Ban), angeli in pastirji, so osvojili hvaležno občinstvo, ki je nagradilo nastopajoče z dolgim in navdušenim ploskanjem. Izplačalo bi se to lepo božično spevoigro še kje drugje ponoviti. Prireditvi je sledila družabnost in pogostitev občinstva. - F. V.

Smrt šolske sestre v Trstu

Letošnje Silvestrovo nas je iznenadilo z odhodom v večnost naše drage s. Teodore Selič. Gospod življenja jo je nenadoma poklical k sebi, saj je skoraj do zadnjega zvesto vršila svojo službo v blagor skupnosti in vsakogar, ki je potreboval njeno pomoč.

Rodila se je v Sevnici 26. septembra 1905. Zaradi težkih razmer je prišla že leta 1921 v Trst, kjer ji je Marijina družba v ul. Risorta pod vodstvom pok. g. Guština nudila vso pomoč in varstvo v onih zmehdnih vojnovnih letih. Po nasvetu voditelja Marijine družbe in msgr. Kraziga so zahajala dekleta v Tomaj na kratek oddih in na duhovne vaje k šolskim sestram. Za marsikatero dekle je bilo to srečanje nagib za redovni poklic.

Po tej poti je tudi Katica Selič (kasneje s. Teodora) vstopila v tomajski samostan in leta 1930 sprejela redovno obleko. Naslednje leto po prvih redovnih obljubah je odpotovala v Egipt, kjer je delovala polni 42 let. Poleg hišnega dela se je posvečala pomoči ubogim in bolnim, zlasti pa slovenskim dekletom, ki so se zbiral pri šolskih sestrah k nedeljskemu bogoslužju, pevskim vajam in društvenim prireditvam. Povsod je izžarevala dobroto in ljubeznivost. Ko se je vrnila v Trst, je svoj čas uporabljala kot so želeli predstojniki.

Vsi, ki so poznali s. Teodoro, jo bodo ohranili v lepem spominu zaradi njene prijazne uslužnosti. Naj počiva v božjem miru.

Obdarovanje potrebnih učencev

V okviru svojega delovanja je Slovensko dobrodelno društvo v Trstu ob miklavževanju in božičnih praznikih tudi letos ob-

Četrti deželni kongres Slovenske skupnosti

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti je določilo datum prihodnjega deželnega kongresa stranke, ki bo v soboto oz. nedeljo 22. in 23. januarja. Kongres bo v devinsko-nabrežinski občini; točen kraj bo pravčasno določen.

Kongresa se bodo udeležili predvsem člani deželnega sveta stranke, ki povezuje oba pokrajinska sveta (Trst in Gorica) ter delegati videmske pokrajine. Prisotni bodo tudi gostje, predstavniki drugih demokratičnih in pa manjšinskih strank.

Prvi ustanovni deželni kongres SSK je bil leta 1975 v Devinu, drugi leta 1977 v Steverjanu, tretji pa leta 1980 v Gorici. Ze na prvem kongresu je bilo izvoljeno deželno tajništvo, sestavljeno iz predstavnikov iz vseh treh pokrajin. Prvi predsednik deželne SSK je bil Mirko Špacapan, kasneje pa Andrej Bratuž. Deželni tajnik pa je od začetka Drago Štoka.

Deželno tajništvo sestavlja skupno štirinajst članov, po šest v goriški in tržaški delegaciji ter dva za videmsko. Na letošnjem deželnem kongresu bo prišlo do izglasovanja novega statuta, ki bo nekak krovni pravilnik oz. lista nad obema pokrajinskima statutoma SSK.

darilo potrebne učence slovenskih osnovnih šol na Tržaškem z oblačili, obutvijo in šolskimi potrebščinami. Skupno je razdelilo 53 zavojev z vsebino, kot so si jo učenci sami želeli.

Slovensko dobrodelno društvo čuti ob tej priložnosti dolžnost, da se zahvali javnim oblastem in vsem dobrotnikom, ki so s svojimi prispevki omogočili izvedbo te pobude. Še posebej se zahvaljuje didaktičnim ravnateljstvom ter upraviteljem slovenskih osnovnih šol na Tržaškem za pomoč, ki so jo nudili pri zbiranju podatkov za obdarovanje.

Barkovlje

Duševeno prizadeti F. E., star 40 let, se je v ponedeljek 3. januarja znesel nad barkovljansko cerkvijo. Razmetal je oltarno opremo in razbil eno okno z barvastim steklom. Razdejanje so opazili otroci, ki so šli mimo cerkve in opozorili župnika g. Lojzeta Zupančiča. Orožniki so kmalu izsledili krivca v bližnjem središču za mentalno higieno. Ravnal je pod vplivom trenutne zmedenosti. Škoda je precejšnja.

Skavtsko duhovno srečanje za najmlajše

Delovanje skavtske organizacije je v božičnem času usmerjeno v poglobljanje verskih vrednot, ki jih skavitizem nudi mlademu človeku. Pristop do teh vrednot se razlikuje za vsako starostno stopnjo posebej, zato so vse tri veje skavtske organizacije pripravile za svoje člane posebna duhovna srečanja.

Tako se je v soboto 18. decembra zbralo v Marijanišču na Opčinah nad 90 volčičev in vereric. Ob pesmi in sliki so tudi najmlajši na novo ovrednotili smisel verskega praznovanja. Tradicionalnemu pojmovanju božiča so doprinesli še svoje izvirno, otroško doživljanje. Navdušeno so sodelovali tudi pri zaključni igri in pri nagrajevanju skupin, ki so se najbolje izkazale na letošnjem taboru.

Uspeh srečanja dokazuje, da so take pobude potrebne, še zlasti zato, ker naletijo pri mladih na tako velik odziv.

Nedopustno dejanje občinske uprave v Miljah

Učiteljski zbor dolinskega ravnateljstva izraža svoje ogorčenje nad dogodkom, ki se je pripetil v slovenskem občinskem vrucu v Miljah. Dne 10. in 13. decembra je občinska uprava namesto slovenske stalne vzgojiteljice poslala suplentko, ki ni obvladala niti besede slovenskega jezika. Otroci so bili zato prisiljeni z njo občevati izključno v italijanskem jeziku. Učiteljski zbor smatra, da je s tem dejanjem miljska občinska uprava grobo kršila pravice slovenske šole in upa, da bosta SSS in Solski odbor temu primerno ukrepala.

S seje goriškega občinskega sveta

Malo pred božičnimi prazniki, namreč v torek 21. decembra, je bila zadnja lanska seja občinskega sveta v Gorici. Dnevni red je obsegal veliko točk, nekaterih tudi polemčnih in s politično vsebino.

V začetku seje je svetovalec Slovenske skupnosti prof. Bratuž vložil dve interpelaciji. Prva se nanaša na razdelitev lepših povečanih razglednic nekdanje Gorice, ki jih je uprava darovala svetovalcem. Predstavnik SSK je vprašal odbornika za kulturo, kako da niti na eni izmed izbranih (vseh je okoli petnajst) ni bilo slovenskega napisa, medtem ko je v sami publikaciji o zadevni razstavi več takih razglednic tudi s slovenskim napisom. To še posebej, ko samo italijanski oz. nemški napis ne odražata nikake stvarne podobe Gorice in pomeni to je neko nenaravno dvojezičnost. Odgovor bo (skupno z interpelacijami drugih svetovalcev) dobil na prihodnji seji.

Svetovalec Bratuž je nato naslovil odborniku za decentralizacijo vprašanje v zvezi s tiskovno publikacijo, ki jo izdaja zadevni urad občine. Gre za neke vrste fotokopiran izbor člankov po dnevnem in periodičnem časopisu o delovanju in problemih občinske uprave. Pohvalil je pobudo, ki je vsekakor koristna; dodal je še, da bi morda poleg slovenskih člankov dodali vsaj sintetični italijanski prevod. Nato pa je pripomnil, da je nedopustno (kot npr. objavljeno v eni zadnjih števil te publikacije) objaviti kar osem strani uradnega biltena neke stranke. Tudi tu se je treba držati neke mere! (Šlo je namreč za objavo skoraj celotne številke Novic, ki jih izdaja mestna sekcija PCI v Gorici.)

Seja je nato bila polna raznih problemov. Med drugim so tudi svetovalci glasovali o odstopu načelnika svetovalske skupine PCI Borisa Coccanija, ki ga je nato zamenjal arhitekt Busolini. Vsi svetovalci so izrazili nekdanjemu kolegu svojo simpatijo, ko je zaradi družinskih razlogov zapustil naše mesto. V nadaljevanju se je prišlo še do raznih glasovanj. Med drugimi za odobritev izida nedavnega notranjega natečaja za pet mest funkcionarjev. Svetovalec SSK je tu osporaval obzoru izbiri sindikalnega predstavnika komisije, ki ni imel za to predpisanih naslovov. Ker ni bil sprejet odlog o tem glasovanju kot je predlagala SSK, sta se oba predstavnika SSK vzdržala.

Na seji je prišlo tudi do živahne razprave ob nepričakovani politični izjavi obeh socialističnih strank, PSI in PSDI. Socialist Brunello je namreč prebral daljšo izjavo, v kateri praktično omenjeni stranki kaže ta na možne krize oz. se dejansko odmičila od sedanje večine. Ta poseg je vzbudil pravo presenečenje. Opozicija je seveda to izrabila, da pokaže na trhllost in šibkost sedanje večine petih strank.

Načelnik svetovalske skupine DC Leardi je zavrnil tak dokaj čuden način sodelovanja med večinskimi strankami in se zavzel za politično razčiščenje na za to primernem mestu. Svetovalec SSK Bratuž je v imenu svoje skupine izrazil začudenje nad politično izjavo obeh socialističnih

strank. Dejal je, da gotovo v večini obstajajo razni problemi in da ima tudi SSK svoje zahteve, da pa vseeno poudarja veljavnost sedanje večine in zahteva le politično preverjanje. Vsekakor pa kaže vzjava obeh socialističnih strank nekako nevoljo nad sedanjim načinom dela in vodenja uprave.

V začetku seje so predstavniki pete svetovalske komisije (za asistenco in socialna vprašanja) dali odboru skupen dnevni red o problemih stanovanjske krize oz. dodelitev stanovanj in sestavljanja zadevnih lestvic. Prišlo je namreč do nekakega konflikta med odborom in komisijo, ko odbor ni upošteval lestvice, ki jo je na podlagi dokumentacije sestavila komisija. Resolucije, ki bo prišla na dnevni red prihodnje seje, nista podpisala predstavnika DC (ki je tudi predsednik komisije) in PSI.

Na seji je bilo tudi govora o šolskih zadevah. Občinski svet je na predlog odbora med drugim odobril znesek 2 milijona lir kot prispevek za poimenovanje slovenske osnovne šole v ul. Brolo po Otonu Zupančiču. Socialist Waltritsch je predlagal, da bi za potrebe slovenskih šolskih stavb segli po fondih iz Osimskega sklada. Razprava je nato tekla tudi ob problemu ogrevanja šolskih stavb, saj je veliko mestnih šol praktično v mrazu. Svetovalec Bratuž je med drugim zahteval, naj občinska uprava poskrbi za primerno ogrevanje v stavbi Malega semenišča (sedežem v glavnem vseh slovenskih srednjih šol), kjer je zadnji čas zelo mraz.

Tridesetletnica PD Mačkolje

V nedeljo 19. decembra je PD Mačkolje slovesno praznovalo 30-letnico svojega obstoja in delovanja. Zadevna sklepna slovesnost je bila v domači srenjski hiši. Spred je predvideval nastop vseh treh pevskih zborov in sicer mešanega, dekljskega in otroškega zbora Slovenski šopek, recitacije, pozdrave vabljenih gostov in priložnostni govor.

Slovesnost je začel predsednik društva Zorko Gorjan, ki je na kratko prešel delovanje društva v preteklosti in zaželel, da bi bilo tako bogato tudi v bodoče. Osrednji govor je imel rojak iz vasi in prvi predsednik društva prof. Aldo Stefančič, ki je prikazal začetke in prva leta društvenega delovanja, ko sta kulturni dejavnosti v vasi dajala spodbude tedanja upravitelja duhovnjike Dušan Jakomin in za njim dr. Stanko Janežič. Svoje misli je govornik takole zaključil: »Vem, da je bilo mnogo dela opravljenega na tiho in brez vsakršne reklame ali javnega razglašanja, zato širša javnost o njej ni seznanjena. Dovolj zgovorno pa o tem priča lična brošura, ki jo je društvo izdalo za to priložnost in ki vsaj delno izpolnjuje potrebo po informiranosti o bogatem delovanju.«

Od povabljenih društev so čestitke in pozdrave prinesli Kilian Ferluga za Društvo mljškij Slovencev, Marij Maver za Slovensko prosveto, Zorko Jurjevič za Mladinski krožek iz Doline, Alojz Debelis za Dom J. Ukmarja iz Skednja, Vinko Ozbič za zamejsko skavtsko organizacijo. Pismene čestitke so poslali KD Primorsko iz Mačkolj, dr. Stanko Janežič in g. Marjan Živic za Slomškov dom iz Bazovice.

Na slavnosti so tudi nagradili s primer-no plaketo tiste člane, ki delujejo v društvu ali pri zboru nad 25 let. Ti so: Olivija Smotlak, Ljuba Smotlak, Alma Stepančič, Otilija Parovel, Amalija Šturman, Imelda Rehar, Celestina Peccia, Bogdan Šturman,

»Katoličana sta« se je začudil, ko je zagledal jaslice v kotu sobe. »Po jeziku, ki ga govoriš, sem sklepal, da sta pravoslavne vere.«

»Ne, ne, Slovenci smo vsi katoličani,« je povedal Tine. Govorili so v italijanščini, ki so jo vsi trije dobro obvladali.

Jelko je prevzela milina na zdravnikovem obrazu. Njegove poteze so bile pravilne, prav nič podobne grobim potezam črncev. Temni obraz je obkročala še temnejša brada, oči so sijale živo, prodorno. Kaj je bilo v tem pogledu, Jelka ni mogla dognati. Pogled dobrote, vdanosti, razumevanja? Skrivnosti, ki jo je privlačevala, da ni mogla odmakniti oči od nje.

»Tudi jaz sem katoličan. Naša družina sicer nima verske tradicije kakor vi. Sele pred leti smo sprejeli katoliško vero, namreč oče in mi otroci, mama je bila že prej katoličanka, a nam svoje vere ni nikdar vsiljevala. Sami smo se zanjo odločili. Držimo se je zvesto in smo srečni, da smo jo sprejeli. Tudi jaslice postavljamo. Seveda, naša Marija je črnka, prav tako sv. Jožef in Jezušček. Drugače si božične skrivnosti ne moremo zamišljati. Prekinil sem vaju,« se je oprostil, »slišal



Prva seja novega pokrajinskega sveta SSK

15. decembra je bila prva seja novoizvoljene pokrajinskega sveta Slovenske skupnosti. Na dnevnem redu so bile predvsem volitve novih izvršnih strankinih organov. Najprej se je razvila plodna in razgibana diskusija o pomenu in vlogi pokrajinskega tajništva, saj je prav ta organ tisti, ki mora dejansko voditi politično dejavnost stranke. Veliko prispevkov v debati je pokazalo, da se člani sveta zavajajo odgovorne funkcije nadaljnje delovanja, vloge in nalog bodočega vodstva, še posebej v zvezi s pripravo na bližnje pokrajinske in deželne volitve.

Sledile so volitve novega pokrajinskega tajništva. Za predsednika sveta (ki je tudi član tajništva) je bil ponovno izvoljen Gradimir Gradnik. Za političnega tajnika pa je bil potrjen Marjan Terpin. Podtajnik je zopet Emil Valentinčič. Ostali člani vodstva so: Karlo Brešan (blagajnik), Damjan Paulin (krajevne uprave), Marija Ferletič (sindikalne zadeve), Andrej Bratuž (tisk), Mirko Spacapan ml. (organizacija) in Renco Frandolič (mladina). Za podpredsednika sveta pa je bil izvoljen Branko Černic.

S tem je hotela stranka sprejeti načelo kontinuitete, zlasti zdaj, ko se bližajo po-

membni in zahtevni roki pokrajinskih oz. deželnih volitev. Prav v to bo Slovenska skupnost morala zastaviti vse svoje sile.

Sledila je debata o raznih aktualnih problemih, ki od blizu zadevajo našo stranko. Tako vloga naših izvoljenih predstavnikov zlasti v izvršnih organih krajevnih uprav, položaj v Krajevni zdravstveni enoti, kjer so nadzorni pokrajinski organi prepovedali rabo slovenskega jezika. To je pokrajinski svet odločno obsodil in zahteval, da se raba našega jezika omogoča tako v tem organu kot tudi v drugih zadevnih ustanovah, kjer so ga skupščine že izglasovale v svoje statute, a so to kasneje nadzorne oblasti prepovedale (tako za goriško občino rajonske konzulte oz. Briška gorska skupnost).

Nadalje je pokrajinski svet SSK izrekel odločno obžalovanje zaradi dejstva, da novi predsednik vlade Fanfani sploh ni omenil slovenskega vprašanja v parlamentarni razpravi. Edino tridentinski senator Fontanari, predlagatelj zakonskega osnutka SSK v senatu, je zahteval od nove vlade hitre in zadovoljive rešitve tega vprašanja.

Pokrajinski svet je nadalje z zadovoljstvom sprejel na znanje, da je pokrajinski odbor sprejel zahtevo po odprtju slovenske sekcije na tehničnem zavodu ITI, kar je gotovo predvsem zasluga naše odbornice za šolstvo Marije Ferletič.

Božični koncert v Avditoriju

V pripravo na božične praznike je goriška občina tudi letos priredila koncert božičnih pesmi v Avditoriju. Povabila je pet goriških zborov, da so nastopili vsak s svojim programom. Med temi je bil tudi moški zbor »Mirko Filej«. Poleg njega so nastopili še Ars musica (Fr. Valentinsig), Soški oktet, zbor CAI in Sant'Ignazio. Nekateri zbori so odpeli samo božične pesmi domačih slovenskih in italijanskih avtorjev, drugi so segli tudi po tujih ustvarjalcih. Mislim, da so tri slovenske pesmi zbra »M. Filej« in ena Soškega okteta še najbolj pomagale ustvariti pristno božično razpoloženje.

Na koncertu je goriški župan dr. A. Scarano tudi lepo voščil praznike vsem občanom.

Štmaver

Preteklo nedeljo smo pokopali Valentino Pintar roj. Peršolja in se poslovili od nje v naši domači cerkvi. V četrtek 30. dec. zjutraj jo je zadel možganska kap, popoldne pa je zatisnila oči v bolnišnici. Bila je dobra mati, nekaj let pa že vdova, ki je vzgojila tri sinove in dve hčeri. Doma iz Štmavra se je tudi v Štmavru poročila in živela s svojo družino na kmetiji. Večkrat smo jo srečali tudi na goriškem trgu, kamor je nosila svoje pridelke.

Velika udeležba pri pogrebu je pokazala, kako ljudje cenijo dobroto in poštenost. Pogrebno mašo je daroval naš vikar namestnik dr. Anton Rustja ob somaševanju ravnatelja Alojzijeveča dr. Fr. Močnika. Ta je tudi pri maši govoril v slovo pokojne. Domači pevci pa so ji že pred cerkvijo in potem pri maši in ob grobu zapeli. Naj v miru počiva na štmavskem pokopališču; družini, zlasti pa sinu Danijelu, katehistu na šoli v Rupi, izrekamo naše iskreno sožalje.

Sovodnje

Občinska seja. Bila je 22. decembra. Župan je najprej poročal o postopku, ki ga je občina sprožila proti družbi, katera je brez ustreznega dovoljenja zgradila televizijski prenosnik na Vrhu. Na poziv občinske uprave, naj nemudoma preneha z deli, je družba po svojem poverjenem zagovorniku negativno odgovorila in se istočasno pritožila na deželno sodišče T.A.R. To ravnanje je prisililo občinsko upravo, da si je tudi sama oskrbela svojega zagovornika. Deželno sodišče je sicer zavrnilo priziv omenjene družbe, ni se pa žal izreklo o zadevi, tako bo treba čakati tri ali štiri leta. Občinski svet je potrdil sklep odbora o imenovanju zagovornika ter poveril upravo, da izda ukaz za rušenje tega televizijskega prenosnika.

Svet je odobril vsoto 33 milijonov lir za nakup opreme in pohištva za občinske urade in sejno dvorano. Opremo bosta dobavili podjetji Teknovec in Miculin. Za zidarska dela, ki naj bi stala 10 milijonov, je dražba že razpisana. Zakup službe, ki skrbi na sovodenjskem občinskem področju za lepljenje reklame in lepakov bo še naprej imela dosedanja tvrdka. Občinski svet je sprejel predlog pokrajinske uprave glede vsote 4.322.000 lir kot odškodnine za odstop občinskega zemljišča pri telo-

SKPD »MIRKO FILEJ« - GORICA

vabi na večer, posvečen

SPOMINU NADŠKOFA PETRA COCOLINA

ob prvi obletnici njegove smrti
Vladimir Hmeljak, svak pokojnega nadškofa, bo prikazal filme, zlasti o srečanjih z našo mladino. Predvajanje bo v **četrtek 13. januarja ob 20.30** v mali dvorani Katoliškega doma.

vadnici za gradnjo avtoceste (iz leta 1972).

Na vrsto je nato prišla razprava o drugem tiru na progi Gorica-Redipuglia, saj se dober del te proge nahaja na območju sovodenjske občine. Vodstvo državnih železnic je zaprosilo za soglasje občinsko upravo iz Sovodenj. Iz sporočila vodstva železnic pa je razvidno, da namestila po postavitvi drugega tira ukiniti postajo v Rubijah. Podžupan Klemše je svetovalec seznanil s podrobnostmi tega načrta in omenil, da ni predvidenih kakih razlastitev, saj je dovolj prostora ob progi za drugi tir. Glede postaje je bil manjšinski svetovalec Pavletič mnenja, naj se kot svoj čas ob zadevi železniškega podvoza pri sovodenjskem pokopališču (ki je bila ugodno rešena) tudi sedaj naprosi železniško upravo, naj se postaje docela ne odpravi, čeprav ne bo več osebja na postaji, saj si lahko potnik nabavi vozni listek na vlaku. Odbornik Bravič je dodal, da mora občinska uprava stremeti po ohranitvi postaje tudi zaradi bodoče obrtniške cone, ko se bo potreba po postaji spet bolj čutila. Svetovalci so dali ugodno mnenje o položitvi drugega tira in soglasno podprli predlog Pavletiča in Prinčiča, da občina predloži prošnjo za ohranitev postaje v Rubijah.

5.600.000 lir je bilo odobrenih za oporni zid pri šoli v Sovodnjah. Župan je povedal, da bo 9. januarja letos v Škofji Loki občinski občinski praznik, na katerega je vabljena tudi delegacija sovodenjske občine. Ob tej priložnosti bo delegacija predložila koledarček športno-kulturnih izmenjav med obeh občinama. Na koncu se je župan izrekel praznična voščila vsem občanom, svetovalcem pa se zahvalil za njihovo celoletno prisotnost in sodelovanje.

DAROVI

Luis, Gorica: za Katoliški glas, Pastirčka in Našo pot po 10.000 lir.

Klanjšček Venceslav: za Katoliški glas in Našo pot po 5.000 lir.

Za cerkveni zbor na Opčinah: Zora Brundula 20.000; Francka Persič v spomin na moža Angela 35.000; Marija Milič v spomin na Angela Persič 20.000; Valerija Gombač v spomin na očeta in brata 20.000 lir.

Za Skupnost Družina Opčine: N. N., Opčine 15.000 lir.

N. N., Bane: v spomin na svoje drage pokojne: za cerkev na Banah 5.000; za Marijanišče na Opčinah 5.000; za lačne po svetu 10.000 lir.

Za Marijanišče na Opčinah: Franciška Malalan, Opčine 25.000 lir.

V spomin svojih rajnih daruje Valerija Cuk, Trebče 142 za Skupnost Družina Opčine 10.000, za Katoliški glas pa 5.000 lir.

Ob rojstvu Mateja darujeta družini Berce in D'Arco za cerkveni zbor v Rojanu 50.000 in za Marijin dom istotam 50.000 lir.

V spomin Franca Perlica: žena za Šentjakobsko kulturno društvo 50.000 in Jože Dodič v isti namen 10.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: Kravos-Vatta 25.000; N. N. 60.000 lir.

Za Slov. pastor. središče v Trstu: N. N. 20.000; N. N. 50.000 lir.

Za slovenske skavte v Trstu: družini Ciani in Bandelj v spomin pok. Jožeta Umek 20.000; Pepca Bandelj v spomin Pavle Addobbati 20.000 lir.

Za kapelo p. Leopolda pri Domju: N. N., Nemčija 50 DM; N. N., Sv. Vincencij 20.000; N. N., Trst 50.000; M. K., Rojan 14.000; Karla Pahor, Trst 10.000; Vera Turk, Trst v spomin na pok. svakinjo Julijano Turk 50.000; družina Pines, Domjo 10.000; N. N., Trst 5.000; B. H., Trst 50.000; Antonija Malič, Rojan 10.000; N. N., Trst 10.000; Ana, Trst 30.000; Marija, Kolonkovec 5.000; Franciška Germek, Trst 10.000; Franciška Dodič, Trst 1.000 lir.

Za cerkev v Ricmanjih: Marija Senica, Ricmanje (za ogrevanje) 20.000; Marta Komar, Ricmanje 10.000; Marcela Vatovec, Ricmanje 10.000; Pierina Hrvatič, Ricmanje 10.000; družina Schiozzi-Petaros, Ricmanje 20.000; N. N., Ricmanje 30.000 lir.

Za Sv. goro: N. N. 50.000; Danila, Peč 50.000 lir.

Za misljone: Jože Čotar, Gorica 10.000; Anica Ciani 10.000; S. S., Trst 100.000; Boris Kuret ob 15. obletnici smrti mame Milene 50.000; družini Trampuš-Korošic v spomin Mile De Piero 20.000; N. N. 35.000 lir.

Za potrebne: N. N., Opčine 20.000 lir.

Za lačne po svetu: K. B. 100.000; N. N., Rupa 5.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajni in da daj večni pokoj!

Prvi božični večer v tujini

(Odlomek iz še neobjavljene povesti Zore Piščanc »Most čez ocean«)

Ob misli na domače in na Jožeta življata božični večer. Tine je v trgovini kupil cenene jaslice. Prav nič domačnosti ni bilo v njih. Ni dišalo po mahu kakor doma, tudi po smrekovih vršičkih ne. Sele, ko je Jelka prižgala oljnato lučko, je vse kote napolnilo božično pričakovanje. Po večerji sta se stisnila k jaslicam in začela peti božične pesmi. Vse, od prve do zadnje sta imela na sporedu. Razdalje so izginile, most čez ocean je združil starj in novi svet, združil srca v hrepenenju in ljubezni.

Narahlo je potrkalo na vrata. Spogledala sta se. Obiskov nista bila vajena, zlasti ne ob tako pozni uri. Tine je šel odpirat. Pred vrati je stal njun sosed, črnc Stephen Valara.

»Slišal sem sem vajino petje. Toži se mi po domu, po bližini ljudi. Ali bi me sprejeli?« Nasmehnil se je. Verjetno je hotel še kaj reči, a prihitela je Jelka in ga povabila v sobo.



Spored od 9. do 15. januarja 1983

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu, 10.30 Mladinski oder: »Skrivnostne ugrabitve«, 11.00 Sestanek z... 11.15 Nabožna glasba, 11.45 Vera in naš čas, 12.00 Narodnostni trenutek, 14.10 Nediški zvon, 15.00 Sport in glasba ter prenosi z naših kulturnih prireditev.

Ponedeljek: 8.10 Clovek v sodobni družbi, 10.10 B. Smetana: Prodana nevesta, 11.30 Beležka, 12.00 Gledališki glasovi, 13.20 Gospodarska problematika, 14.10 Roman: Fr. Rudolf: »Očka, vrni se nam zdrav!«, 14.55 Naš jezik, 15.00 Sport, 16.00 Lahka glasba, 17.00 Kulturna kronika, 17.10 Mi in glasba.

Torek: 8.10 Integracija prizadetih otrok v normalni šoli, 10.10 B. Smetana: Prodana nevesta, 11.30 Beležka, 12.00 Umetnostni sprehod v Benečijo, 14.10 Fr. Rudolf: »Očka, vrni se nam zdrav!«, 14.30 Kam, Peter Pan? 16.00 Slovenci v ZDA, 17.00 Kulturna kronika, 17.10 Mi in glasba, 18.00 D. Smole: »Cvetje zlas«.

Sreda: 8.10 Sprehodi po tržaških predmestjih, 10.10 Koncert, 11.30 Beležka, 12.00 Pod Matajurjan, 13.20 Trst ponoči, 14.10 Fr. Rudolf: »Očka, vrni se nam zdrav!«, 14.55 Naš jezik, 15.00 Dijaška tribuna, 16.00 130 let Družbe sv. Mohorja, 17.00 Kulturna kronika, 17.10 Kitarist Marko Feri, 18.00 Na goriškem valu.

Četrtek: 8.10 Slovenska ekonomija na Tržaškem, 10.10 Koncert, 11.30 Beležka, 12.00 Na goriškem valu, 14.10 Fr. Rudolf: »Očka, vrni se nam zdrav!«, 14.30 Otroški kotiček: »To je pa laž!«, 16.00 Povejmo še kaj o otrocih, 17.00 Kulturna kronika, 17.10 Pianist G. U. Battel, 18.00 Četrtkova srečanja.

Petek: 8.10 Četrtkova srečanja, 10.10 Koncert, 11.30 Beležka, 12.00 Roža mogota, 13.20 Naša gruda, 14.10 Fr. Rudolf: »Očka, vrni se nam zdrav!«, 14.55 Naš jezik, 16.00 Sprehodi po tržaških predmestjih, 17.00 Kulturna kronika, 17.10 Mi in glasba, 18.00 Kulturni dogodki, 18.40 Imena naših vasi.

Sobota: 8.10 Kulturni dogodki, 8.40 Imena naših vasi, 9.00 Sobotni trim, 10.10 Koncert, 11.30 Beležka, 12.00 Glasnik Kanalske doline, 14.10 Fr. Rudolf: »Očka, vrni se nam zdrav!«, 14.30 Otroški kotiček: »Najdihojdica«, 15.00 Iz studia neposredno, 17.00 Kulturna kronika, 17.10 Janez K. Dolar: Missa Viennensis, 18.00 Mirko Mahnič: »F. B. Sedej«.

OBVESTILA

Občni zbor Zveze slovenske katoliške prosvete bo v ponedeljek 10. januarja v mali dvorani Katoliškega doma v Gorici. V prvem sklicanju ob 20. uri, v drugem pa pol ure kasneje. Občnega zbora so se dolžni udeležiti izvoljeni zastopniki društev in organizacij, vabljeni so pa tudi vsi ostali odborniki in člani društev ter pevskih zborov, ki delujejo v okviru ZSKP. -

Odbor Katoliškega doma v Gorici obvešča, da se daruje sv. maša za vse dobrotnike Doma vsako prvo nedeljo v mesecu.

Združenje Most in DSI v Trstu prirejata v ponedeljek 10. januarja ob 20.15 predavanke, ki ga bo imel književnik Taras Kermačev iz Ljubljane pod naslovom »Gradnikov dvogovor z Bogom«.

20. Dan emigranta bo v nedeljo 9. januarja ob 15. uri v gledališču Ristori v Cedadu. Na programu je prikaz slovenske kulture od Nadiških dolin do Kanalske doline in dramska izvedba Cankarjevega Hlapca Jerneja.

Grafična razstava Edija Zerjale bo odprta do 20. januarja. Otvoritev bo v soboto 8. januarja ob 18. uri v galeriji »Cartesius«, ul. Marconij 16, Trst. Ob delavnikih si bo razstavo mogoče ogledati od 10.30 do 13. ure in od 16.30 do 19.30, ob nedeljah pa od 11. do 13. ure.

Fotografska razstava »Izseljenec Nadiških dolin« je odprta v Cedadu, ul. IX. Avgusta 8 od 7. do 15. januarja. Med tednom je razstava odprta od 9. do 12. ure in od 14. do 18. ure, ob sobotah in nedeljah pa od 13. do 15. ure in od 18. do 21. ure.



DAROV

Za Katoliški glas: župnija sv. Jerneja, Opčine za objavljanje darov v preteklem letu 50.000; N. N., Opčine 10.000; N. N., Trst 50.000; kapela bl. p. Leopolda Mandiča pri Domju za objavljanje darov ob novem letu 50.000; C. T., Steverjan 27.000; Lojze Pelicon, Gorica 7.000; družina Cerkenik, Videm 27.000; Goljevšček, Sovodnje 7.000; H. M. 2.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: sorodniki in družinski prijatelji na grob Lojze Reje-Krištančič 70.000; Rozalija Pelicon ob četrti obletnici moževe smrti 5.000; Podporno društvo 50.000 lir.

Za Pastirčka: Zavrtanik 10.000 lir.
Iva Galassi, Gorica: za Katoliški glas, Zavod sv. Družine in cerkev sv. Ivana v Gorici po 20.000 lir.

Družina Koshuta, Gorica: za Zavod sv. Družine, Alojzijevešče, cerkev sv. Ivana v Gorici, Katoliški glas in cerkev v Skopju po 20.000 lir.

Za župnijsko dvorano v Nabrežini: msgr. Ivan Kretič 100.000; R. J. 70.000; bolniki 50.000; Semec 50.000; B. B. 50.000; L. Pieri 30.000; Rudež 20.000; Pertot 10.000; Caharija 10.000; R. Frankovič 10.000; N. P. 10.000; S. P. 10.000; J. 5.000; Petelin 10.000; Cermelj 10.000; N. N. 10.000; B. C. 5.000; Šavli 20.000; Rebulca 5.000 lir.

Jožef Perin, Steverjan: za Katoliški glas in Našo pot po 10.000 lir.

Za Steverjanske skavte: N. N. 100.000 lir.

Za cerkev na Opčinah: družina Persič v spomin na moža, očeta in starega očeta Angela 200.000; Hans in Sonja Senčar-Püchler 50.000; N. N. 50.000; družina Hrovatin namesto cvetja na grob Angela Persič 50.000; Draga Malalan v isti namen 5.000; Tončka in Pepi Gorkič 50.000; družina Švigelj 50.000; Vida v spomin na moža Mirota Večerina 50.000; Kristina Kerpan 28.000; Frančiška Malalan 25.000; sosedje namesto cvetja na grob Mirota Večerina 200.000; Onelia Purič 20.000; Lojzka Sosič 20.000; N. N. 20.000; Neva Zuljan-Bandelj v spomin na moža Sergija in svojce 20.000; Dragoni Acerbi-Costa ob krstu male Alesie 20.000; Mara Kenda in mama v spomin na Mirota Večerina 30.000; družina Kacin 12.000; Valerija Sosič 10.000; Pavla Gruden 10.000; Zmaga Malalan 10.000; N. N. 10.000; N. N. v spomin na Berto Sosič 10.000; Ljilija Sosič v spomin na mamo Berto

10.000; Marija Vidmar 10.000; Marija Milič namesto cvetja na grob Angela Persič 10.000; Angela Suligoj v počastitev svojih pokojnih 10.000; družina Peter Vidau namesto cvetja na grob Angela Persič 10.000; Luciano Bartoli 15.000; Erminija Dancu-Kalc 5.000; Ana Sosič 5.500; N. N. 5.000; Palma Ferluga v spomin na moža Rafaela 5.500; N. N. v spomin na Berto Sosič 5.000; Zora Hrovatin v spomin na Angela Persič 5.000; N. N. ital. jezika 30.000 lir.

Za misijon p. Kosa: Frančiška Malalan, Opčine 20.000; N. N. 20.000; Tončka Sosič, Opčine 30.000; N. N. 50.000 lir.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 300 lir, osmrtnice 250 lir, k temu dodati 18% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

SREČNO NOVO LETO ŽELI

GOSTILNA VOGRIČ

ŠTEVERJAN

Uklanci, 23 - Tel. 884095

SREČNO, USPEŠNO IN MIRU POLNO NOVO LETO 1983 ŽELI

STAC

ELEKTRIČNE VODNE ČRPALKE - KOMPRESORJI ZA ZRAK
GENERATORJI ZA ELEKTRIČNI TOK

Največji slovenski proizvajalec v sektorju
Izvoz v 34 držav na 5 kontinentih

GLAVNI SEDEŽ:

34133 TRST - Via Fabio Severo, 20 - P. P. 989
Tel. 040/60516 - Telex 460636 STAC I

PROSVETNO DRUŠTVO »ŠTANDREŽ« - DRAMSKI ODSEK

uprizori Molièrovo komedijo

Namišljeni bolnik

Režija Emil Aberšek

Premiera bo v nedeljo 9. januarja ob 17. uri
v prosvetnem domu »Anton Gregorčič« v ŠTANDREŽU

Slovenski denarni zavodi na Goriškem in Tržaškem

Kmečka banka Gorica

**Kmečko delavska posojilnica
v Sovodnjah**

**Kmečko obrtna hranilnica
v Doberdolu**

Hranilnica in posojilnica na Opčinah

**Kmečka in obrtna hranilnica
in posojilnica - Nabrežina**

**Tržaška kreditna banka d.d. Trst
Banca di Credito di Trieste S.p.A.**

srečno

*in uspešno novo leto
1983*